

Amt für Gemeinden informiert • Uffici da vischnancas infurmescha • Ufficio per i comuni informa

Prefaziun

Stimada lectura, stimà lectur

Vus tegnaiss en maun in'ulteriura ediziun da noss feigl d'infurmaziun. Ils resuns ans mussan adina puspè che la publicaziun vegn legida cun gronda atenziun. Quai ans fa plaschair e quai ans oblighescha. Gugent As infurmain nus oz davart las actualitads da noss sector d'activitad. Ademplind in giavisch ch'è vegni formulà da diversas varts vegnin nus ad infurmar da qua envi en la rubrica „Il chantunet giuridic“ davart dumondas e davart scleriments giuridics ch'èn d'in interess general.

Il team da l'uffizi da vischnancas As engrazia per l'agreabla collavuraziun durant l'onn 2010 ed As giavisch allegraivels dis da Nadal sco er in ventiraivel e prosperaivel onn nov 2011!

Refurma da vischnancas e refurma territoriala

La regenza grischuna ha deliberà il rapport e la missiva davart la refurma da vischnancas e dal territori (carnet nr. 8/2010-2011). Il cussegl grond duai uschia survegnir la pussaivladad da pudair far ina vasta debatta strategica. Las structures territorialas actualas duain vegnir simplifitgadas totalmain. D'ina vart duai quai vegnir fatg cun promover fusiuns da vischnancas tenor il princip da „bottom-up“, vul dir da sutensi, da l'autra vart cun ina refurma dal territori che vegn iniziada dal chantun e che pertutga il plaun mesaun. Il cussegl grond vegn a tractar il

project en la sessiun da favrer 2011. Suentar ch'il cussegl grond ha fixà la direcziun vegn la proxima ediziun da la Ginfo a tractar pli detagliadamain questa refurma da vischnancas e dal territori.

Situaziun da partenza

Il Grischun ha anc 178 vischnancas politicas il 1. da schaner 2011. En 130 vischnancas vivan var 43 000 persunas. En las ulteriuras 48 vischnancas abiteschan var 145 000 persunas. 22 vischnancas han main che 100 abitantas ed abitants. Circa trais quarts da las vischnancas (133) han main che 1 000 abitantas ed abitants.

Er suenter las fusiuns ch'èn gia vegnidas realisadas tutgan las vischnancas dal chantun Grischun anc adina tar las vischnancas las pli pitschnas cumpareglia cun las vischnancas dals auters chantuns. Il medem mument èn sa midadas ils ultims onns las relaziuns en il sector da l'adempliment regional d'incumbensas. Las incumbensas futuras ed ils svilups previsibels en ils sectors dal dretg da protecziun dals uffants e da las persunas creschidas, dal svilup economic regional, dals fatgs da scussiun e da concurs, dals fatgs dal stadi civil u da la giustia pretendan unitads administrativas pli grondas.

Refurmas da vischnancas vinavant da sutensi

La regenza propona al cussegl grond che fusiuns da vischnancas duain vinavant vegnir iniziadas da las vischnancas sezzas e concludidas tenor il princip da „bottom-up“. Sco novaziun duain esser pussaivlas en il futur – en consequenza d'iniziativas

2 / 2010

Cuntegn

- 01/02** Refurma da vischnancas e refurma territoriala, Fusiuns da vischnancas
- 03** Taglia sin la plivalur, Revisiun da las DERTLGF
- 04** MAC2, Il chantunet giuridic, Terravis

Purschidas da scolaziun e da furmaziun supplementara:

- www.zvm.ch
- www.htwchur.ch
- www.gemeindetreuhand.ch
- www.bvr.ch

Editur

Uffizi da vischnancas
Grabenstrasse 1
7001 Cuira

Tel. 081 257 23 91
Fax. 081 257 21 95
www.afg.gr.ch
E-Mail: info@afg.gr.ch

al lieu – er votaziuns surcommunalas e votaziuns cirquitalas davart fusiuns. Il medem mument duain impediments da fusiun vegnir reducids, e stimul per promover fusiuns da vischnancas duain vegnir rinforzads. La finamira è quella da reducir il dumber da vischnancas fin l'onn 2020 a main che 100 vischnancas, a lunga vista a main che 50 vischnancas. Sco emprima mesira per quai suttametta la regenza al cussegl grond ina revisiun parziala da la lescha davart la golvaziun da finanzas sco er ina revisiun parziala da la lescha davart las vias.

Adattaziuns da la pratica da promoziun dal chantun

Fusiuns da vischnancas duain vegnir promovidas vinavant financialmain, quai dentant mo uschenavant ch'ellas n'impedeschan betg structuradas futuras raschunavlas. Pervia da quai determinescha la regenza territoris da promoziun. Tar l'adempliment da quellas incumbensas ch'il chantun fa en las regiuns duai el er sa drizzar tenor questa determinaziun. Ultra da quai vegn l'instrumentari per promover fusiuns adattà uschia ch'i profitan oravant tut fusiuns pli grondas. Tut en tut duai la promoziun finanziala s'orientar vi da la pratica vertenta en quai che riguarda il volumen. Ils meds finansials da promoziun ch'èn necessaris per quai duain vegnir mess a disposiziun en il fond da golvaziun da finanzas.

Tenor l'art. 19a da la lescha davart la golvaziun da finanzas fixescha la regenza ils criteris e l'autozza da las contribuziuns per promover fusiuns da vischnancas. Ella vuless optimar la pratica vertenta. La nova regulaziun n'ha ella però anc betg fixà definitivamain.

La pauschala da basa duai da nov vegnir concepida en moda progressiva. Uschia vegnan las fusiuns da pliras vischnancas recumpensadas financialmain. La limita d'abitantas e d'abitants per la contribuziun maximala da la pauschala da basa duai vegnir augmentada e la contribuziun per persuna duai vegnir sbassada per remunerar la fusiun ad unitads pli grondas. Ils bonus vertents duain vegnir remplazzads d'ina pauschala che vegn pajada mo, sch'ils effects da sinergia spetgads èn gronds (rectificaziun da las structuradas). Ils pajaments da golvaziun per las midadas da la golvaziun da finanzas directa ed indirecta na duain da princip betg vegnir midads, optimaziuns èn però previsas er qua.

Allontanament d'impediments

En il sistem da la golvaziun da finanzas vertent sco er en autras disposiziuns chantunalas datti anc adina impediments che disturban u che impedeschan schizunt ina

Finamiras da la refurma

Cun sias propostas persequitescha la regenza en spezial las suandantas trais finamiras:

- rinforzar las vischnancas
- reducir la surstructuraziun
- rectifitgar il plaun mesaun cun circuls, districts e corporaziuns regionalas

Realisaziun

Las refurmas necessarias da las structuradas duain vegnir prendidas per mauns sin dus plauns:

- refurma da vischnancas
- refurma dal territori

I sto vegnir differenzià cleramain tranter quests dus plauns. La refurma da vischnancas pertutga las vischnancas e lur furmas da collavuraziun. La refurma dal territori pertutga il plaun mesaun dals circuls e dals districts actuals sco er da las corporaziuns regionalas actualas. Per realisar questas duas refurmas duain vegnir applitgadas strategias differents. Per tuts dus plauns èsi previs da progredir en etappas.

Nova pratica da promoziun dal chantun:

Pauschala da promoziun: ->

pauschala da basa fr. 150'000 per vischnanca, a partir da la 4. vischnanca mintgamai almain fr. 200'000; fr. 350 per mintga abitant(a) max. 3'000 ab.)

Rectificaziun da las structuradas:

max. fr. 2'000'000 en cas d'in grond effect da rectificaziun da las structuradas

Contribuziun da golvaziun:

golvaziun dals currents verticals da finanzas golvaziun dal pe da taglia pauschalas per cas spezials

Prestaziuns spezialas:

mantegnair il possess actual en differents secturs

fusiun da vischnancas. La suandanta survista mussa en moda concisa las soluziuns ch'èn proponidas en il rapport:

Adattaziuns en il sistem da la golvaziun da finanzas:

- La dimensiun da la contribuziun da basa duai vegnir dauzada a 60 fin 65 pertschient;
- la limita d'abitantas e d'abitants per la dotaziun minimala duai vegnir dauzada da 300 a 1'000 persunas;
- per vischnancas cun main che 1'000 abitantas ed abitants duai la dotaziun minimala vegnir scursanida en moda graduada;
- l'appartegnientscha d'ina vischnanca a la gruppa da forza finanziala 4 u 5 duai vegnir stritgada sco premissa per la dotaziun minimala;
- en il rom da fusiuns da vischnancas duai la regenza survegnir la cum-petenza da reducir il pe da taglia ch'è

necessari per la dotaziun minimala durant in termin transitoric da maximalmain 15 onns a 90 pertschient da la taglia chantunala simpla e fixar la limita d'abitantas e d'abitants en il cas singul.

Dretg d'avair ina via chantunala da colliaziun

- La lescha davart las vias duai vegnir revedida per ch'ina fracziun ch'è resultada d'ina fusiun da vischnancas survegnia il medem dretg d'avertura sco ina vischnanca independenta.

Il rapport e la missiva davart la refurma da vischnancas e dal territori pon vegnir chargiads giu da la pagina d'internet da l'uffizi da vischnancas (www.afg.gr.ch -> rubrica „Actualitads“).

Fusiuns da vischnancas

Ils 7 da december 2010 ha il cussegl grond approvà definitivamain duas ulteriuras fusiuns da vischnancas. Per il 1. da schaner 2011 entran uschia en vigur las suandantas fusiuns: Grüşch, or da: Fanas, Grüşch e Valzeina.

President communal: Georg Niggli
Chanzlist communal: Hans Flury
Adressa: Oberdorf 22, 7214 Grüşch
Tel. 081 300 12 00 / www.gruesch.ch

Nus gjavischain a la vischnanca da Grüşch in bun cumenzament!

Taglia sin la plivalur

Per il 1. da schaner 2010 è la nova lescha federala davart la taglia sin la plivalur entrata en vigur. Nus As avain infurmà l'onn passà davart las midadas essenzialas, davart il basegn d'agir sco er davart las pussaivladads per las vischnancas. En il text che suonda qua sutvart renviain nus a la pussaivladad dal dretg successiv a la deducziun da la taglia preliminarina sco er a las novas tariffas da la taglia sin la plivalur (TPV):

Dretg successiv a la deducziun da la taglia preliminarina

Tenor l'art. 32 da la LTP datti la pussaivladad per posts da servetsch ch'èn suttamess ad ina finanziaziun speziala e che ston da nov pajar taglia (svieuta sur 100'000 francs) u che daventan da nov obligads da pajar taglia, perquai ch'els han fusiunà cun auters posts da servetsch, da far – sut tschertas circumstanzas – posteriuromain ina deducziun da la taglia preliminarina sin las investiziuns ch'èn anc activadas (dretg successiv a la deducziun da la taglia preliminarina). La taglia preliminarina che n'è pli baud betg vegnida deducida, inclusiv sias parts ch'èn vegnidas curregidas sco agen consum, po vegnir fatga valair en la perioda da rendaquint, en la quala las premisas entran.

Novas tariffas a partir dal 1. da schaner 2011

Il 27 da september 2009 ha il pievel svizzer acceptà in augment limità da las taglias sin la plivalur da l'onn 2011 fin l'onn 2017 sco supplement per financiar l'assicuranza d'invalidad. L'augment da las tariffas entra en vigur il 1. da schaner 2011.

	tariffa anteriura	tariffa nova
tariffa normala	7.6 %	8.0 %
tariffa per prestaziuns en il sectur da l'alloschament	3.6 %	3.8 %
tariffa reducida	2.4 %	2.5 %

Decisiv per applitgar la tariffa da taglia n'è ni la data dal quint, ni la data dal pajament, mabain il mument, nua che la rauba vegn furnida, u la perioda, durant la quala la prestaziun vegn fatga. La data u la perioda da la prestaziun sto vegnir cumprovada cleramain en il quint. **Il rendaquint**

da las taxas da diever e da las taxas d'utilizaziun per l'onn 2010 che vegnan facturadas pir l'onn 2011, po pia vegnir fatg cun las tariffas veglias.

Ulteriuras infurmaziuns davart la taglia sin la plivalur: <http://www.estv.admin.ch/mwst/>

Revisiun da las DERTLGF

Per il 1. da schaner 2011 entra en vigur ina revisiun da las disposiziuns executivas tar la lescha davart la gulivaziun da finanzas intercomunala (DERTLGF; DG 730.220). La revisiun tegna quint da las midadas d'enfin ussa. Ella fixescha la pratica e serva uschia a la segirezza giuridica ed a la trasparenza.

En il rom da la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter il chantun e las vischnancas (NGF grischuna) ch'il pievel ha refusà èsi sta previs da far ina revisiun totala da la lescha davart la gulivaziun da finanzas. Che la legislaziun davart la gulivaziun da finanzas vertenta stuess vegnir reformada ha er reconuschì la gronda part da las adversarias e dals adversaris da la votaziun, e la midada ad ina gulivaziun da las resursas e da las grevezzas è vegnida resguardada sco gista. Per vischnancas ch'èn indebitadas sproporzionadamain ha la nova lescha previs da far in sdebitament parzial, e quai sur la gulivaziun da finanzas. L'instrument transitoric è stà l'object da discussiuns parlamentaras. Il cussegl grond ha cumpletà la missiva da la regenza cun la remartga ch'il pajament da l'import maximal dal sdebitament parzial premettia che las vischnancas prendian tut las pussaivladads pretendiblas e raschunavlas per distgargiar lur finanzas. Er en las numerusas discussiuns a chaschun da las occurrenz d'infurmaziun regionalas èsi vegnì pretendì dapertut ch'in agid maximal per gidar sasez saja indispensabel. Che quest princip duai er vegnir applitgà per il sustegn maximal en il rom da la gulivaziun da finanzas vertenta, l'uschenumnada gulivaziun dal basegn spezial, sa chapescha da sez; quai resulta gia dal fatg ch'i deva tranter las vischnancas che avevan il dretg da survegnir in sdebitament parzial er talas che avevan il dretg d'ina gulivaziun dal basegn spezial. Tar l'agid a sasez maximal en il rom da la gulivaziun dal basegn spezial tutgi

che las tariffas da las taglias communalas correspundan a las tariffas ch'èn admesas maximalmain tenor la lescha davart las taglias communalas e davart las taglias da baselgia (LTCTB; DG 720.200). Per l'onn 2011 èn 12 vischnancas reconuschidas sco vischnancas che han il dretg da survegnir la gulivaziun dal basegn spezial. Ina gronda part da questas vischnancas incassescha gia taglias che correspundan a las tariffas maximalas tenor la LTCTB. A las vischnancas che n'adempleschan betg las tariffas minimalas tenor l'art. 3 da las disposiziuns executivas revedidas vegn concedi in termin transitoric d'in onn. Tar ils sustegns en il rom da las contribuziuns publicas ad ovras èsi l'ultim temp er vegnì guardà consequentamain, sch'i vegnan applitgadas las tariffas da taxas maximalas. Tenor las disposiziuns executivas vertentas na dastgava il reschim da tariffas en naging cas esser pli bass che quel da las vischnancas grischunas pli grondas. Sche vischnancas cumparegliablas applitgeschan tariffas pli autas che las vischnancas grischunas pli grondas, duai il cunfin da la cumportabladad pudair vegnir augmentà.

Novaziuns per contribuziuns publicas ad ovras

	fin ussa	nov
Pe da taglia	120%	almain 120%
Tariffas da taxas	Non si può restare al di sotto di aliquote usuali nei maggiori comuni grigionesi.	Supplementarment: Il cunfin da la cumportabladad s'augmenta, sche vischnancas cumparegliablas applitgeschan tariffas pli autas.
Dimensiun da la controlla		I vegn examinà, sch'il basegn è cumprovà per l'investiziun, sch'i vegnan furnidas las atgnas prestaziuns che pon vegnir pretendidas e sche l'investiziun po vegnir responsada dal puntg da vista finanziel.

Novaziuns per contribuziuns al basegn spezial

	fin ussa	nov
Taglia sin immobiglias	almain 1‰	2‰
Taglia sin midada da maun	almain 1%	2%

MAC2

La sessiun d'avust 2009 ha il cussegl grond acceptà l'incumbensa Wettstein concernent l'introducziun dal MAC2, e quai cun 63 cunter 2 vuschs. En vista a l'introducziun dal MAC2 èsi necessari da reveder totalmain la lescha da finanzas dal chantun Grischun. Las novas disposiziuns duain entrar en vigur per il 1. d'avrigl 2012, per ch'il chantun possa realisar il MAC2 per l'onn da preventiv 2013. Per quest termin duai er esser avant maun la basa per introducir il MAC2 en las vischnancas, en las vischnancas burgaisas, en las corporaziuns regiunalas ed en las corporaziuns da vischnancas. Igl è previs da rimnar experientschas cun vischnancas da model e d'adattar ils rendaquints da tut las vischnancas grischunas al standard nov, e quai entaifer 5 onns suenter ch'il MAC2 è vegnì introduci tar il chantun. La consultaziun latiers duai vegnir lantschada il cumenzament da l'onn 2011.

Il chantunet giuridic

Publicaziun da protocols da radunanzas

En quai che concerna il prender invista dals protocols da la radunanza communal ha la plipart da las vischnancas grischunas surpiglià il text respectiv da la lescha da vischnancas (art. 26 LV). Tenor quel po mintga votanta e mintga votant prender invista da quests protocols. Sch'il text da la disposiziun admetta ina publicaziun dals protocols da las radunanzas pli vasta en l'internet u betg, n'è betg cler da bel principi. Fatg è ch'in dumber pli grond da vischnancas en il chantun Grischun metta oz lur protocols da las radunanzas en l'internet. Per quai ha mo in pitschen dumber da vischnancas stgaffi ina basa legala; la gronda maiortad fa quai mo sin basa dal text en lur constituziun menziunà qua survast. Igl è però cler che la publicaziun en l'internet ha ina dimensiun dal tutfatg differenta da quella en ils meds da comunicaziun usitads. La dumonda da la protecziun da las datas resp. da la personalitad survegn ina impurtanza tut altra tar quest medium. (cf. il rapport da gestiun 2005 dal protectur chantunal da datas). Ils scleriments giuridics da l'uffizi da vischnancas tar questa dumonda pon vegnir formulads sco resumaziun sco

suonda:

1. In spir protocol da decisiuns, q.v.d. in protocol che na cuntegna naginas datas da persunas, po vegnir publictà en l'internet er senza ina basa legala.

2. Uschespert ch'i vegnan elavuradas, q.v.d. p.ex. publictadas, datas da persunas, sto esser avant maun ina basa legala (nun ch'ìls documents vegnian publictads mo en moda anonimada). Ma er sch'igl è avant maun ina basa legala sto en il cas singul vegnir fatga ina consideraziun dals interess. Uschenunadas datas da persunas ch'èn spezialmain degnas da vegnir protegidas (sco p.ex. opiniuns ed activitads religiusas, ideologicas, politicas u sindacalas, la sanadad, la persecuziun penala) sco er profils da la personalitad dastgan da princip vegnir elavurads mo, sch'ina lescha en il senn formal prevesa quai explicitamain u p.ex. sche la persona pertutgada ha approvà quai en il cas singul u sch'ella ha rendì accessiblas sias datas per il public (art. 17 al. 2 da la lescha federala davart la protecziun da datas [LPD]). Ina basa legala generala che permetta da publictar en l'internet ils protocols da las radunanzas communalas (cf. cifra 3 qua survast) na dastgass pia betg bastar per publictar datas da persunas spezialmain sensiblas.

3. In text per adattar la basa legala pudess eventualmain avair la suandanta formulaziun:

„1 Davart las tractativas da la constituziun communal, da la suprastanza communal sco er da las ulteriuras autoritads e cumissiuns ston vegnir manads protocols separads.

2 Ils protocols ston vegnir suttascrits da la protocollista u dal protocollist e – suenter ch'els èn vegnids approvads – da la parsura u dal parsura. Alura vegnan els publictads tenor il reglament d'infurmaziun da la vischnanca. La publicaziun po er vegnir fatga en quest connex sur mediums electronics sco per exempel l'internet.

3 Ils protocols da la cumissiun da gestiun na vegnan da princip betg publictads.”

Il reglament d'infurmaziun che vegn menziunà en l'al. 2 duai fixar, quant detagliadamain e sur tge chanals ch'il rapport da las tractativas, en spezial da las radunanzas communalas e da la suprastanza communal, duai vegnir fatg.

Terravis portal d'infurmaziun dal register funsil

Cun metter en l'internet la vischnanca d'Arosa il 1. da november 2010 ha la SIX Group lantschà – en coordinaziun

cun l'inspecturat dal register funsil e cun il register da commerzi (IRFRC) – il portal d'infurmaziun Terravis en il rom dal e-government Svizra. Uschia survegnan utilisadras ed utilisaders da professiun autorizads – latiers tutgan er las administraziuns chantunalas e communalas – tut tenor lur rolla in access a las infurmaziuns actualas dal register funsil e da la mesiraziun uffiziala.

En il rom da la strategia dad e-government Svizra che promova l'access per la burgaisa e per il burgais sco er per l'economia a l'administraziun publica, realisescha la SIX Group dapi l'onn 2009 ensem cun ils chantuns il sistem electronic d'infurmaziun davart ils bains immobigliars eGRIS. Quest project cumpiglia in portal d'infurmaziun naziunal, la retratga da datas e la correspundenza electronica en il register funsil. Suenter la partenza da pilot dal portal d'infurmaziun Terravis vegnan integrads permanentamain ulteriuras vischnancas grischunas (p.ex. las vischnancas dal circul da register funsil da Glion e da Claustra-Serneus) ed ulteriurs chantuns (p.ex. Turgovia, Basilea-Champagna e Sviz). Quest servetsch s'accorda cun las directivas da la protecziun da datas e cun las prescripziuns legalas. Cun Terravis survegnan gruppas autorizadas sco proprietarias e proprietaris, persunas che han dretgs vi da bains immobigliars, geometras e geometers, notarar e notars, bancas, assicuranzas, cassas da pensiun sco er singulas autoritads chantunalas e communalas in access electronic ad infurmaziun dal register funsil ch'els dovran per ademplir lur incumbensas. Sin plaun communal stat en il center l'access a datas dal register funsil per las chanzias, per ils uffizis da taglia e per las autoritads da construcziun. Ensem cun la brev ipotecara senza palpiri che vegn introducida da nov l'onn 2012 vegn il center electronic Terravis a distgargiar l'economia e l'administraziun publica da lavurs administrativas ed ad accelerar ils process, senza che las competenzas u las responsabladads vegnissan midadas. Quests servetschs stattan en accordanza cun las stentas dal e-government da la confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas.

La SIX Group è sa sviluppada l'onn 2008 or da fusiun da la bursa svizra SWX, da la Telekurs ch'è activa en il sector dal trafic da pajaments e da la conservadra da vaglias SegalIntersettle SIS sco gestunaria d'infrastructura la pli impurtanta sin la piazza da finanzas svizra.

Funtanga: SIX Terravis AG